

01

การประเมินความต้องการจำเป็นต่อแผนพัฒนา
จังหวัดสงขลาของประชาชนในอำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา

NEEDS ASSESSMENT FOR SONGKHLA
PROVINCE DEVELOPMENT PLAN IN
MUANG DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

สุระพรรณ จุลสุวรรณ^a✉ สุธีรา เดชนครินทร์ และ กรรช อชิรากรศักดิ์^a
^aคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

Surapan Junsuwan^a✉ Suteera Detnakarina and Kornthat Achirakornsakda^a
^aFaculty of Management Sciences, Songkhla Rajabhat University

✉ surapan.ju@skru.ac.th

วันที่รับ (received) 30 มิ.ย.2563 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 8 ส.ค. 2563 วันที่ตอบรับ (accepted) 19 ส.ค. 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นต่อแผนพัฒนาจังหวัดสงขลาของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา เก็บข้อมูลจากประชาชน 6 ตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ขนาดตัวอย่าง 600 ตัวอย่างและสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษามีระดับความต้องการจำเป็นต่อยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจมากที่สุดที่ระดับ 0.63 รองลงมาเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินที่ระดับ 0.61 การดำเนินงานของแผนพัฒนาจังหวัดยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นของประชาชนในอำเภอเมืองมากนัก เนื่องจากยังมีการกระจุกของงบประมาณในบางกิจกรรมและบางพื้นที่ โดยคณะผู้วิจัยขอเสนอแนะให้จังหวัดสงขลาให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประเภทระบบขนส่งสาธารณะและด้านเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการจัดทำแผนพัฒนารอบต่อไป

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น แผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดสงขลา

Abstract

The purpose of this study aims to assess the need of people for the development plan in Mueang District, Songkhla Province by using questionnaires as a tool for studying. Data were collected from 600 samples in 6 sub-districts in Mueang District, Songkhla Province, and accidental sampling. The statistics used in analyzing the collected data were descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and necessary index. This study found that the highest needs were strategic plan in economic (0.63) and security in life and property (0.61). In addition, it was found that the implementation of the provincial development plan has not yet responded to the needs of the people in the study area, mainly due to unbalanced distribution of budget. The budget was used in certain activities and areas. Suggestions from this research, Songkhla Province should allocate budget for the development of public transport infrastructure and high-speed internet networks in the review of the next development plan.

Keywords : Needs Assessment, Province Development Plan, Songkhla Province

บทนำ

เมื่อปี พ.ศ. 2544 ประเทศไทยได้เปลี่ยนรูปแบบการบริหารราชการในระดับจังหวัดแบบใหม่เป็น “การบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ” ซึ่งเป็นรูปแบบการบริหารราชการของจังหวัด เพื่อให้จังหวัดสามารถบริหารงาน แก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่ในเขตจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยมีการบูรณาการยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ สรรพกำลัง และทรัพยากรในจังหวัด นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการทำงานประสานกันกับทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีทิศทางและเป้าหมายหลักร่วมกัน รวมทั้งมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานในการบริหารการพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาในเขตพื้นที่จังหวัดอย่างชัดเจน (Ministry of Interior, 2017) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานคณะผู้บริหาร (Chief Executive Officer: CEO) ซึ่งรูปแบบการบริหารนี้เป็นกรอบการบริหารจัดการที่มุ่งจัดสรรทรัพยากรในจังหวัดและเพื่อประชาชนในจังหวัดเป็นหลัก โดยคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นของจังหวัด รวมถึงสอดคล้องความพร้อมของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนและยุทธศาสตร์ระดับชาติตามบริบทของจังหวัดนั้น ๆ

ในปีงบประมาณ 2560 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้กับแผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการวงเงิน 26,432.70 ล้านบาท และจัดสรรให้แก่จังหวัดสงขลาเป็นจำนวนเงิน 307.30 ล้านบาทซึ่งเป็นวงเงินที่มากเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ (Budget Bureau, 2017) แสดงให้เห็นว่าการใช้งบประมาณของจังหวัดสงขลามีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ และงบประมาณดังกล่าวก็ยังส่งต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ไม่ได้ ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของประชาชนในจังหวัดสงขลาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ในฐานะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาของจังหวัดสงขลา เพื่อให้งบประมาณถูกจัดสรรลงไปยังชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งเพื่อให้การบริหารงานของจังหวัดสงขลาตอบสนองและสอดคล้องตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

จังหวัดสงขลาแบ่งเขตปกครองเป็น 16 อำเภอ มีประชากรทั้งหมด 1,424,230 คน โดยอำเภอเมืองสงขลา มีประชากรร้อยละ 11.5 ของประชากรทั้งหมด มากเป็นอันดับที่สองรองจากอำเภอหาดใหญ่ (ร้อยละ 28) (Songkhla Province, 2017) อย่างไรก็ตามจากวิเคราะห์การดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลาที่ผ่านมาพบว่ามีการพัฒนาตามแผนพัฒนาในพื้นที่อำเภอเมืองน้อยมาก นอกจากนี้ยังพบว่าโครงการที่ดำเนินการในเขตอำเภอเมืองโดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับการจัดมหกรรมต่าง ๆ ก็เป็นจัดให้กับประชาชนทั้งจังหวัดโดยหน่วยงานส่วนกลางของจังหวัด ไม่ได้เป็นโครงการที่มุ่งพัฒนาพื้นที่ในอำเภอเมืองเป็นการเฉพาะ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าอำเภอเมืองได้รับการพัฒนาจากแผนพัฒนาน้อยกว่าเมื่อเทียบกับอำเภออื่น ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงผลจากการพัฒนาของจังหวัดที่ประชาชนในเขตอำเภอเมืองได้รับจึงจะมีประโยชน์ในการกำหนดแผนพัฒนาในอนาคตต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะประเมินความต้องการจำเป็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองสงขลาต่อแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2561-2564) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาและกลยุทธ์ของจังหวัดสงขลา โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ดังนี้ 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนากิจกรรมเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการโลจิสติกส์และโครงสร้างพื้นฐาน 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนบนฐานความรู้และพหุวัฒนธรรม 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (Songkhla Province, 2017) เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารงานแบบบูรณาการจังหวัดสงขลา ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนพัฒนาในรอบปีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นต่อแผนพัฒนาจังหวัดสงขลาของประชาชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เหมาะสมต่อความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับงบประมาณ

ประโยชน์ที่ีได้รับจากการวิจัย

1. จังหวัดสงขลานำไปใช้ในการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด (พ.ศ. 2561-2564)
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับจังหวัดสงขลา และหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดสงขลาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาดูความต้องการจำเป็นต่อแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา มีรายละเอียดการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2561-2564)

จังหวัดสงขลาได้กำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดเป็น “สงขลา ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ ประชาชนมีคุณภาพ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน” เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ในปี 2564 จังหวัดสงขลาได้กำหนดยุทธศาสตร์จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ของแต่ละยุทธศาสตร์ภายใต้กรอบวงเงินงบประมาณทั้งหมด 226.44 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1 (Songkhla Province, 2017)

ตารางที่ 1: ยุทธศาสตร์ งบประมาณ และกลยุทธ์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา

ประเด็นยุทธศาสตร์	งบประมาณ (ร้อยละ)	กลยุทธ์
1. พัฒนากิจกรรมเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและบริการโลจิสติกส์ และโครงสร้างพื้นฐาน	88,157,200 (40.73)	1. ส่งเสริมกระบวนการผลิตและการตลาดสินค้า เกษตรอย่างครบวงจร 2. ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา อาหาร ทะเล และฮาลาลให้เป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค 3. ยกระดับระบบโลจิสติกส์ (logistics) และการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเชิงธุรกิจ 5. พัฒนาการค้า การลงทุนและพื้นที่เขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนบนฐานความรู้และ พหุวัฒนธรรม	52,406,350 (24.21)	1. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3. ส่งเสริมการนำผลการวิจัยและองค์ความรู้ (Best Practice) มาเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ และพัฒนาอาชีพของประชาชน 4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอด ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม 5. ส่งเสริมและพัฒนากีฬาและนันทนาการ
3. อนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	50,436,700 (23.30)	1. ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติการใช้พลังงานทดแทน และการ อนุรักษ์พลังงาน 3. ฟื้นฟูลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และลุ่มน้ำเทพา-นาทวี 4. ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมสู่การ เป็นเมือง สีเขียว (green city)
4. เสริมสร้างความมั่นคงและ ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของประชาชน	25,436,600 (11.75)	1. ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถใน การบริหารจัดการหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เป็นหมู่บ้าน/ ชุมชน เข้มแข็ง 2. เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ 3. เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ปราบปรามการ กระทำผิดกฎหมาย และการแก้ไขปัญหายาเสพติด

ที่มา : Songkhla Province, (2017).

จากแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (ปี พ.ศ. 2561-2564) กลยุทธ์ถือเป็นการแปลงแผนสู่การปฏิบัติในขั้นต้น ในขณะที่โครงการถือเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการกับประชาชนโดยตรง ดังนั้นในการประเมินว่าสิ่งที่จังหวัดสงขลาต้องการดำเนินกิจกรรมตอบสนองกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ ในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้นำกลยุทธ์ทั้ง 18 กลยุทธ์ตรวจสอบว่าประชาชนได้รับผลจากการพัฒนาตามกลยุทธ์ต่าง ๆ ในระดับใด และคาดหวังกับการพัฒนาจากแต่ละกลยุทธ์ในระดับใด

2. การประเมินความต้องการจำเป็น

ความต้องการหมายถึงสิ่งที่มนุษย์ปรารถนาอยากมีอยากได้ซึ่งมีอยู่หลายประเภท บางประเภทเป็นความต้องการแต่ไม่จำเป็นหรือไม่ก็ยังไม่เกิดปัญหา แต่บางประเภทเป็นความต้องการที่ขาดไม่ได้หรือมีความจำเป็นนั่นเอง ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอในประเภทหลังคือ ความต้องการจำเป็น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายความต้องการจำเป็น

ความหมายของความต้องการจำเป็นที่สอดคล้องกับการวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ คือหมายถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ประชาชนคาดหวังจากกลยุทธ์ของจังหวัดกับสถานการณ์ปัจจุบันของกลยุทธ์เหล่านั้นที่ประชาชนประสบอยู่จริง

2.2 ความหมายการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่เป็นระบบซึ่งใช้เพื่อกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังในอนาคตเกี่ยวกับกลยุทธ์ของแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา กับสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน จากนั้นมีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เพื่อหาความต้องการจำเป็นที่สำคัญมาปรับปรุงในการทบทวนแผนพัฒนาในรอบต่อไป โดยความต้องการจำเป็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมถึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ประชาชนคาดหวังจากกลยุทธ์ของจังหวัดกับสถานการณ์ปัจจุบันของกลยุทธ์เหล่านั้นที่ประชาชนประสบอยู่จริง

2.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนแปลผลจากข้อมูลเป็นสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเพื่อทำการแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาต่อไป การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความสำคัญของความต้องการจำเป็น หรือทราบถึงปัญหาที่แท้จริงและเป็นระบบ เพื่อจะได้จัดเรียงในการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่นต่อไป โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยปรับสูตรวิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยวิธีการหา “ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น” (Priority Needs Index: PNI_{modified}) ของ Wongwanit (2009) ซึ่งมีสูตรการคำนวณดังสมการ (1)

$$PNI_i = \frac{E_i - R_i}{R_i} \quad (1)$$

โดยที่ E_i หมายถึง ค่าความคาดหวังต่อกลยุทธ์ที่ i และ หมายถึง สภาพความจริงที่ประชาชนได้รับในสภาพปัจจุบันของกลยุทธ์ที่ i

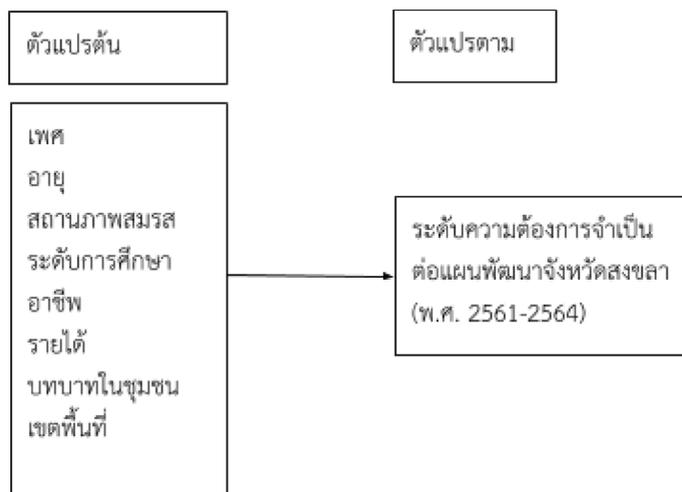
เมื่อทำการประเมินค่าความต้องการจำเป็นของแต่ละกลยุทธ์โดยค่า แล้ว ผู้วิจัยจะทำการจัดเรียงลำดับค่า ของกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์เพื่อพิจารณาว่ากลยุทธ์ใดมีความต้องการจำเป็นมากน้อยกว่ากันเพียงใด

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นในประเด็นต่างๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2558 งานวิจัยส่วนมากใช้ PNI^{modified} เป็นเครื่องมือในการเรียงลำดับความต้องการจำเป็น โดยผลการศึกษาของ Pisaiwarakul (2011); Chaichompoo (2014); Wessuwan, Roopsuwankul & Maneelek (2014); Leeprasert (2015) มีค่า PNI^{modified} อยู่ในช่วง 0.00-1.00 ในขณะที่งานวิจัยของ Sudprang (2011) ค่าต่ำสุดมีค่าติดลบ และสูงสุดมีค่ามากกว่า 1 ส่วนงานวิจัยของ Chookusol & Sriratanabal (2013) มีค่าสูงสุดมากกว่า 1

ในการประเมินความต้องการจำเป็นจากการประมาณค่า 5 ระดับของสภาพปัจจุบันและค่าความคาดหวังพบว่าระดับสภาพปัจจุบันมีค่าอยู่ในช่วง 2.86-4.04 ในขณะที่ค่าความคาดหวังมีค่าอยู่ในช่วง 3.49-4.84 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับสิ่งต่าง ๆ ในสภาพปัจจุบันน้อยกว่าระดับที่พวกเขาคาดหวัง ซึ่งส่งผลให้ค่า PNI^{modified} อยู่ในช่วง 0.00-1.00 นั้นเอง

จากการทบทวนแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการศึกษานี้คือ ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวน 162,975 คน (Songkhla Province, 2017)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากการที่ทราบจำนวนประชากรข้างต้น ในการกำหนดขนาดตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้จึงใช้แนวทางในการคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane โดยมีวิธีการในการคำนวณขนาดตัวอย่างดังสมการที่ (2)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (2)$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

แทนค่าขนาดของประชากรเท่ากับ 162,975 คน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 จะได้

$$n = \frac{162,975}{1 + 162,975 \times 0.05^2}$$

$$n = \frac{162,975}{408.44}$$

$$n = 399.02$$

1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น และเนื่องจากประชากรสามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ตามเขตตำบล โดยประชากรแต่ละตำบลมีความเป็นเอกพันธ์ (homogeneous) จึงทำการเลือกตัวอย่างแบบโควตา ตามเขตปกครองซึ่งแบ่งเป็นเขตตำบล 6 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบ่อทราย ตำบลเขารูปช้าง ตำบลเกาะแก้ว ตำบลพะวง ตำบลเกาะยอ และตำบลทุ่งหวัง และเพื่อให้ได้ข้อมูลกระจายและครอบคลุมจากทุกเขตในสัดส่วนเดียวกัน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นตำบลละ 100 ตัวอย่าง รวมขนาดตัวอย่างเป็น 600 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งสร้างจากทบทวนวรรณกรรมและศึกษาบริบทของแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา จากนั้น เขียนข้อคำถามตามกรอบแนวคิด และแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรมีทั้งหมด 8 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อแผนพัฒนา ในด้านระดับความคิดเห็นได้แบ่งเป็น 5 ระดับตั้งแต่น้อยที่สุด ถึง มากที่สุด ในด้านข้อคำถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความต้องการจำเป็นตามประเด็นยุทธศาสตร์ โดยมีทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ รวมจำนวนข้อสอบถามทั้งหมด 17 ข้อ ในด้านความต้องการจำเป็นได้สอบถามโดยให้กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์ในเชิงเปรียบเทียบระหว่างระดับความพอใจต่อกลยุทธ์ที่ได้รับการพัฒนากับระดับความคาดหวังต่อการพัฒนาตามกลยุทธ์นั้น ๆ และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในด้านคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและด้านโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยข้อคำถามที่นำมาใช้ศึกษาสำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

และผลการพิจารณา เป็น 1.00 สรุปได้ข้อคำถามมีความสอดคล้อง โดยผู้วิจัยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือเนื่องจากเป็นข้อคำถามที่นำมาจากกลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงไม่ได้มีการปรับปรุงหรือตัดข้อคำถามออกจากแบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อความครบถ้วนตามกลยุทธ์ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดสงขลาที่กำหนดไว้แล้ว

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

คำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็นวิธีของสูวิมล ว่องวานิช (Wongwanit, 2009) หรือในสมการที่ (1) ดังได้กล่าวไว้แล้ว ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นสถิติเพื่อการพรรณนาข้อมูล และนำเสนอตารางโดยมีหัวตารางเป็นตัวแปรตามแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเรียงลำดับตามกลุ่มตัวแปรและภายในกลุ่มเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยแปลผลค่าเฉลี่ยระดับค่าสภาพจริง และค่าความคาดหวัง ดังนี้

ค่าคะแนน	แปลผล
1.00-1.80	ระดับสภาพจริง/ความคาดหวังน้อยที่สุด
1.81-2.60	ระดับสภาพจริง/ความคาดหวังน้อย
2.61-3.40	ระดับสภาพจริง/ความคาดหวังปานกลาง
3.41-4.20	ระดับสภาพจริง/ความคาดหวังมาก
4.21-5.00	ระดับสภาพจริง/ความคาดหวังมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในเขตอำเภอเมือง 6 ตำบล ตำบลละ 100 ตัวอย่างรวม 600 ตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.3 เป็นผู้หญิง ร้อยละ 95 มีอายุอยู่ในช่วง 21-60 ปีหรือวัยทำงาน ร้อยละ 51.1 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 64 มีสถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนมากร้อยละ 35.2 มีอาชีพรับราชการ รองลงมาเป็นรับจ้างรายวัน และประกอบธุรกิจ ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 42.8 มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 84.8 เป็นกลุ่มตัวอย่างทั่วไปไม่มีบทบาทในชุมชนแต่อย่างใด ดังแสดงในตาราง 1

ตารางที่ 2: ลักษณะทางประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	219	36.7
หญิง	377	63.3
อายุ		
15-20 ปี	12	2.0
21-30 ปี	121	20.2
31-40 ปี	174	29.0
41-50 ปี	155	25.9
51-60 ปี	123	20.5
61 ปีขึ้นไป	14	2.3
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	232	38.9
ปริญญาตรี	305	51.1
ปริญญาโทขึ้นไป	60	10.1
สถานภาพ		
โสด	196	32.8
สมรส	383	64.0
หย่าร้าง	19	3.2
อาชีพ		
เกษตรกรรวม	59	9.9
รับราชการ	209	35.2
รับจ้างรายวัน	81	13.6
ค้าขาย/ธุรกิจ	74	12.5
รัฐวิสาหกิจ	15	2.5
พนักงานบริษัท/เอกชน	39	6.6
อื่น ๆ	117	19.7
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	163	27.2
10,001 – 20,000 บาท	257	42.8
20,001 – 30,000 บาท	97	16.2
30,001 – 40,000 บาท	40	6.7
40,001 บาทขึ้นไป	43	7.2
บทบาทในชุมชน		
ผู้นำองค์กร/กลุ่มในชุมชน	21	3.5
สมาชิกขององค์กร/กลุ่มในชุมชน	41	6.8
ประชาชนทั่วไป	509	84.8
อื่น ๆ	29	4.8

2. ระดับความต้องการจำเป็น

ระดับความต้องการจำเป็นต่อกลยุทธ์ย่อยในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์สามารถแสดงผลการวิจัยได้ตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : สภาพจริง ค่าความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นต่อกลยุทธ์ย่อยในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	สภาพจริง			ค่าความคาดหวัง			PNI
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1							
1. ด้านการยกระดับระบบโลจิสติกส์ (logistics) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	2.81	0.94	ปานกลาง	4.37	0.75	มากที่สุด	0.66
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม ยางพารา อาหารทะเล และอหาลาให้เป็นศูนย์กลาง ระดับภูมิภาค	2.86	0.87	ปานกลาง	4.39	0.73	มากที่สุด	0.57
3. ด้านการส่งเสริมกระบวนการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร	2.85	0.79	ปานกลาง	4.39	0.69	มากที่สุด	0.56
4. ด้านการพัฒนาการค้า การลงทุนและพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	2.97	0.89	ปานกลาง	4.44	0.72	มากที่สุด	0.54
5. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเชิงธุรกิจ	3.11	0.91	ปานกลาง	4.56	0.68	มากที่สุด	0.43
ภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	2.92	0.65	ปานกลาง	4.43	0.53	มากที่สุด	0.63
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2							
1. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	2.93	0.90	ปานกลาง	4.47	0.72	มากที่สุด	0.56
2. ด้านการส่งเสริมการนำผลการวิจัยและองค์ความรู้ (Best Practice) มาเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพของประชาชน	3.23	0.90	ปานกลาง	4.60	0.66	มากที่สุด	0.48
3. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอด ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม	3.30	0.94	ปานกลาง	4.66	0.59	มากที่สุด	0.48
4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาที่พาและนันทนาการ	3.21	0.93	ปานกลาง	4.59	0.68	มากที่สุด	0.48
5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.23	0.94	ปานกลาง	4.57	0.63	มากที่สุด	0.46
ภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	3.18	0.70	ปานกลาง	4.58	0.51	มากที่สุด	0.54

ประเด็นยุทธศาสตร์	สภาพจริง			ค่าความคาดหวัง			PNI
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3							
1. ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเท้า	3.03	0.91	ปานกลาง	4.60	0.64	มากที่สุด	0.57
2. ด้านการส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปกรรมท้องถิ่น	3.06	0.93	ปานกลาง	4.63	0.60	มากที่สุด	0.55
3. ด้านการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อการพัฒนาเทศบาลสุเมืองน่าอยู่	3.11	0.85	ปานกลาง	4.62	0.65	มากที่สุด	0.53
4. ด้านการเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล	3.18	0.91	ปานกลาง	4.62	0.60	มากที่สุด	0.50
ภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	3.10	0.85	ปานกลาง	4.64	0.60	มากที่สุด	0.55
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4							
1. ด้านการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	2.89	1.02	ปานกลาง	4.71	0.61	มากที่สุด	0.66
2. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมาย และการแก้ไขปัญหายาเสพติด	3.13	0.89	ปานกลาง	4.65	0.57	มากที่สุด	0.54
3. ด้านการส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชน เข้มแข็ง	3.50	1.00	มาก	4.75	0.53	มากที่สุด	0.42
ภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์ 4	3.17	0.80	ปานกลาง	4.70	0.46	มากที่สุด	0.61

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างประเมินสภาพจริงหรือการได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนาของจังหวัดสงขลาว่าได้รับการพัฒนาในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มากที่สุด รองลงมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 และ 3 ตามลำดับ ในขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ได้รับการพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จังหวัดสงขลาได้มีการพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ตรงกับความต้องการของประชาชนจนประชาชนสามารถรับรู้ได้ ในขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนประเมินว่าจังหวัดไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ หรือประชาชนยังไม่ได้รับผลจากการพัฒนาเท่าที่ควร ส่วนในด้านความคาดหวังหรือความต้องการให้จังหวัดพัฒนา พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังให้จังหวัดพัฒนาในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มากที่สุด รองลงมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 2 และ 1 ตามลำดับ โดยมีระดับความคาดหวังที่สูงและไม่แตกต่างกันมากนัก หมายความว่าประชาชนมีความต้องการให้จังหวัดพัฒนาทั้ง 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ หรือสรุปได้ว่า ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดสงขลาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยส่วนเบี่ยงเบนของสภาพจริง (0.65-1.02) มีค่าสูงกว่าของด้านความคาดหวัง (0.46-0.75) แสดงว่าระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านสภาพจริงค่อนข้างมีการกระจายตัวมากกว่าด้านค่าความคาดหวัง

ในส่วนของดัชนีความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ซึ่งเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ในขณะที่ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านคุณภาพชีวิต และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในระดับที่ต่ำกว่า

เมื่อพิจารณาในระดับกลยุทธ์ พบว่าความต้องการจำเป็นในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการยกระดับระบบโลจิสติกส์ (logistics) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุด ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้อุปสรรคของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเท้ามากที่สุด และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัย ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าระดับความต้องการจำเป็นของการศึกษานี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.42-0.66 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pisaiwarakun (2011); Chaichompoo (2014); Wessuwan et al., (2014) & Leeprasert (2015)

จากการศึกษาพบว่าระดับความต้องการจำเป็นในยุทธศาสตร์ที่ 1 มีระดับสูงสุด รองลงมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ซึ่ง 2 ประเด็นยุทธศาสตร์นี้มีระดับความต้องการจำเป็นที่ใกล้เคียงกัน ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กับ 3 มีระดับความต้องการจำเป็นที่ต่ำกว่าเล็กน้อย ทั้งนี้เนื่องจากประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปากท้องของประชาชนโดยตรง และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้กลุ่มตัวอย่างประเมินว่าตนเองยังได้รับการพัฒนาในระดับต่ำ ในขณะที่มีความคาดหวังต้องการได้รับการพัฒนาในด้านนี้ค่อนข้างสูง ส่งผลให้ความต้องการจำเป็นทั้ง 2 ยุทธศาสตร์อยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2561 จังหวัดสงขลาได้จัดสรรงบประมาณร้อยละ 40.73 หรือ 88.2 ล้านบาท (Songkhla Province, 2017) สำหรับการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พบว่าโครงการพัฒนาจำนวนมากเป็นโครงการที่ดำเนินโครงการในพื้นที่ในเขตอื่นนอกอำเภอเมือง ซึ่งอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมืองไม่สามารถรับรู้ได้ถึงการพัฒนาของจังหวัดสงขลา ในขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ 4 ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 11.75 หรือ 25.4 ล้านบาท มีโครงการในประเด็นยุทธศาสตร์เพียง 4 โครงการ ทำให้การดำเนินโครงการอาจไม่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างยังมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านดังกล่าว

เมื่อพิจารณาในระดับกลยุทธ์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ พบว่า

ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการยกระดับระบบโลจิสติกส์ (logistics) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมากที่สุดและมากกว่าด้านอื่นค่อนข้างมาก ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณประมาณครึ่งหนึ่งของประเด็นยุทธศาสตร์นี้เป็นการจัดการจัดสรรเงินเพื่อแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานตามแผนชุมชนและส่วนหนึ่งเป็นการแก้ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการน้ำตามแผนชุมชน ในขณะที่มีเพียงโครงการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าสงขลาเพียงโครงการเดียวเท่านั้นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอเมือง และได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียง 5 ล้านบาท (Songkhla Province, 2017) จากการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในพื้นที่อำเภอเมืองเป็นส่วนน้อย

ประกอบกับพื้นที่ในการดำเนินโครงการกำหนดอยู่เฉพาะย่านเมืองเก่า ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่รอบนอกส่วนมากไม่ได้รับผลจากการพัฒนา ส่งผลให้ระดับการรับรู้ได้ถึงการพัฒนาจากจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้จังหวัดพัฒนาในด้านนี้ในระดับสูงมาก ทำให้ระดับความต้องการจำเป็นในด้านนี้อยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด ส่วนด้านอื่นมีระดับความต้องการที่ไม่แตกต่างกันและต่ำกว่าค่อนข้างมาก ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์นี้มีโครงการทั้งหมด 14 โครงการ และค่อนข้างกระจายทั้งจำนวนงบประมาณและพื้นที่การพัฒนา (Songkhla Province, 2017) อย่างไรก็ตามโครงการภายใต้กลยุทธ์คุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีโครงการเพียงโครงการเดียว และเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งอาจไม่มีพื้นที่พัฒนาในเขตอำเภอเมือง

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเท้ามากที่สุด แต่ไม่ค่อยแตกต่างจากกลยุทธ์ในอันดับรองลงมามากนัก ทั้งนี้เนื่องจากโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 50.4 ล้าน แต่มีโครงการเพียง 4 โครงการ และ 2 ใน 4 โครงการนี้ได้รับการจัดการงบประมาณไปเกือบทั้งหมด และเป็นโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำตามแผนชุมชนและโครงการแก้ปัญหาอุทกภัย ทำให้งบประมาณการพัฒนาค่อนข้างกระจุกตัวในบางกิจกรรมและบางพื้นที่ อีกทั้งไม่มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสะอาดในย่านชุมชนเมือง ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาด้านนี้สูงกว่าด้านอื่น (Songkhla Province, 2017)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการจำเป็นด้านการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความมั่นใจ ปลอดภัย ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์มากที่สุด และมากกว่าด้านอื่นค่อนข้างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างยังมีความกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับสูง ถึงแม้ทางจังหวัดจะมีโครงการติดกล้องวงจรปิดเฝ้าระวังเหตุการณ์แล้วก็ตาม แต่พื้นที่ดำเนินการยังคงอยู่ในเขตเทศบาลเป็นหลัก ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 งบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ได้รับการจัดสรรเพียงร้อยละ 11.75 (Songkhla Province, 2017) ซึ่งอาจทำให้มีกิจกรรมพัฒนาน้อยและไม่ครอบคลุมทั้งพื้นที่

อย่างไรก็ตาม เครื่องมือในการประเมินความต้องการจำเป็นครั้งนี้ใช้กลยุทธ์การพัฒนาจากประเด็นยุทธศาสตร์เป็นข้อสอบถามในการประเมิน ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในบางกลยุทธ์เนื่องจากทางจังหวัดสงขลาไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณในทุกกลยุทธ์ ดังนั้นในการประเมินความต้องการจำเป็นที่เหมาะสมควรจะยึดเป้าหมายการพัฒนาของแต่ละยุทธศาสตร์เนื่องจากในการประเมินผลการพัฒนาในรอบปีจังหวัดสงขลาได้ทำการประเมินการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเป็นหลัก ดังนั้นการประเมินความต้องการจำเป็นในประเด็นเดียวกันจะเป็นการตรวจทานหรือยืนยันผลการพัฒนาได้อีกด้านหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาที่พบว่าระดับความต้องการจำเป็นของกลุ่มตัวอย่างในยุทธศาสตร์ที่ 1 มีระดับสูงสุด รองลงมาเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ซึ่ง 2 ประเด็นยุทธศาสตร์นี้มีระดับความต้องการจำเป็นที่ใกล้เคียงกัน ส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กับ 3 มีระดับความต้องการจำเป็นที่ต่ำกว่าเล็กน้อย ดังนั้นภายใต้งบประมาณที่จำกัด จังหวัดสงขลาหรือ คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) ควรให้ความสำคัญ

สำคัญกับการพัฒนาในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คือด้านเศรษฐกิจเป็นลำดับแรก โดยควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านการยกระดับระบบโลจิสติกส์ (logistics) และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นลำดับแรกเนื่องจากมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด อย่างไรก็ตามในเขตอำเภอเมืองค่อนข้างจะสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ได้ค่อนข้างลำบากเนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเป็นหลัก รองลงมาคือเรื่องโครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเนื่องจากในพื้นที่ดังกล่าวมีสถานศึกษาจำนวนมากและทุกระดับ ในส่วนประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีความสำคัญจำเป็นเป็นลำดับรองลงมา จังหวัดสงขลาควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีความมั่นใจ คง ปลอดภัย ปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ เนื่องจากงบประมาณส่วนมากเป็นกิจกรรมสนับสนุนชุดปฏิบัติการเฝ้าระวังเมืองเศรษฐกิจทำให้ประชาชนไม่ได้รับทราบถึงผลที่เกิดขึ้นจากการเฝ้าระวังอย่างชัดเจน ทั้งที่กิจกรรมดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันไม่ให้เกิดเหตุรุนแรงกับชีวิตและทรัพย์สินของกลุ่มตัวอย่างในอนาคต

ในส่วนของระดับความต้องการกลยุทธ์ต่างๆ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์พบว่า มีหลายกลยุทธ์กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรหรือกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อการพัฒนาขึ้นกลับมีน้อยทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ทางจังหวัดเร่งรัดพัฒนาให้มากขึ้น ดังนั้น ในการทบทวนแผนพัฒนาในครั้งต่อไป ทางจังหวัดหรือ ก.บ.จ. ควรทำการทบทวนการจัดสรรงบประมาณให้กระจายไปทุกกลยุทธ์และครอบคลุมทั้งพื้นที่ เพื่อเป็นตัวช่วยผลักดันให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุวิสัยทัศน์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคตต่อไป

ข้อจำกัดสำคัญของการศึกษาค้างครั้งนี้คือ กำหนดเขตพื้นที่วิจัยไม่ครอบคลุมทั้งจังหวัด ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด และควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลจากการพัฒนาเพื่อจะได้ตรวจสอบการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของประชาชนหรือไม่

บทสรุป

การพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา (พ.ศ. 2561-2564) วิสัยทัศน์จังหวัดสงขลาเป็น “สงขลา ศูนย์กลางเศรษฐกิจภาคใต้ ประชาชนมีคุณภาพ สิ่งแวดล้อมยั่งยืน” ขับเคลื่อนโดย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ยังคงมีปัญหาด้านการพัฒนาที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นของประชาชนในบางพื้นที่ได้ อีกทั้งการจัดการงบประมาณยังมีการกระจุกตัวอยู่ในบางกิจกรรมและบางพื้นที่ ทำให้ประชาชนบางส่วนยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ในการทบทวนแผนพัฒนาในอนาคตต่อไปควรมีการจัดการงบประมาณให้มีลักษณะการกระจายให้มากขึ้นทั้งในมิติของพื้นที่และมิติกิจกรรมการพัฒนา เพื่อเป็นการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการของประชาชน และเป็นศักยภาพในการขับเคลื่อนไปสู่วิสัยทัศน์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Budget Bureau. (2017). Thailand's Budget in Brief Fiscal Year 2017. Retrieved August 23, 2017, from <http://www.bb.go.th/bbweb>
- Chaichompoo, C. (2014). A Needs Assessment of Strategic Planning Process of Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. [In Thai]. Unpublished Master's Thesis, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
- Leeprasert, P. (2015). A Study of the Opinions of Needs of Government Teachers in the Eastern Bangkok Area Group Under the Jurisdiction of The Bangkok Metropolitan Administration for Transformational Leadership Provided by Administrators of Educational Institutions [In Thai]. Unpublished Master's Thesis, Ramkhamhaeng University.
- Ministry of Interior. (2017). Integrated Management System for Development. Retrieved August 23, 2017, from <http://www.mahadthai.com/ceo1>
- Pisaiwarakun, R. (2011). Needs Assessment for Working Process Development in Crime Protection in Kamphaengphet Provincial Police Force [In Thai]. Unpublished Master's thesis, Kamphaengphet Rajaphat University.
- Wessuwan, S., Roopsuwankul, P., & Maneelek, R. (2014). Needs Assessment in Development of Quality Organization Management Model in Primary Educational Service Area Offices. The 5th International Conference of Suan Sunandha Rajabhat University (pp. 457-465). Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University.
- Songkhla Province. (2017). Provincial. Retrieved August 23, 2017, from http://www.songkhla.go.th/news_develop_plan
- Chookusol, C., & Sriratanabal, C. (2013). Needs assessment for using the social network with instructional management for undergraduate student. Technical Education Journal King Mongkut's University of Technology North Bangkok, 3(Jan-Jun 2013) 43-51.
- Sudprang, D. (2011). Needs Assessment in Solid Waste Management as Perceived by the People in Thayang Municipality, Nakhon Si Thammarat Province [In Thai]. Unpublished Master's thesis, Sukhothai Thammathirat University.
- Wongwanit, S. (2009). Classroom action research. Bangkok: Chulalongkorn University Press.